

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

19-ше (3563) №,
2022 ий 13 май,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Тичмаш еш – йочалан пиал

Фотом еш архив Гын-Найма.

15 май – Ешын
тўнямбал
кечыже.

ПОДПИСКЕ

«Ямде лий»
газетлан
возалташ
вашкыза!

Ак – 385
тенгеат 80 ыр.

Индекс –
П4696.

Квитанцийым
редакцийышке кол-
тыза да ЛОТЕРЕЙ модышышко ушныза.

Еш – ылышын негызше. Тудо йоратымаш, умылымаш, пагалымаш дене шочеш. Тичмаш еш ласкалык да куан дене темеш. Тыгай ешыште кугыенжат, йочажат пиалан лиеш. Кажне икшыве ача-аван йоратымашыштым шижын кушкеш гын, тудын ончыкылыкшо волгыдо лиеш. Башкортостан Республик Калтаса район Павасола ялыште ылыше Дина Валентиновна ден Алексей Фидарисович Гараевмыт латкум ий ончыч ешым чумыренит. Кум икшывышт уло (снимкыште). Ешыште келшен да икте-весым пагален ылымашым тўнлан шотлат.

Умбажыже 5-ше лаштыкыште лудса.

Рекламе.

«Ямде лий» – Сочиште

Фотом еш архив гыч налме.

Ме, Морко район гыч лу
Мўдыр-рвезе (снимкыште), Сочи олесе санаторийыште каненна да эмлалтынна. Викан, Мишан да Алёшан авашт, Маргарита Георгиевна Гаврилова, пеленже «Ямде лий» газетым налын. Ме поезд дене кудалме годым йоча газетым шергалынна. Мый тушто

кресавамым ужынам да моткоч куаненам. Йолташем школжо нерген статьям йывыртен лудын. Южылан 8-ше лаштыкыште тўрлө заданийым ышташ келшен. Сочиште пальме воктене тўшкан войзалтынна.

Алина СУББОТИНА.
2-шо номеран Морко школ.

Авам туныктен

Мый школышко чийышашлык вургемым кастанак ямдылем. Туржалтын гын, авам шымарта. Тыге ышташ авамак туныктен. Эрдене коляншаш уке, чыла – верыштыже. Йолчиемат ару да кукшо. Школыш погынаш ятыр жап ок кўл. А те, йоча-влак, жапдам моштен кучылтыда?

Саша ИВАНОВ.
Морко, Коркатово.

Икымше улына

Школышто строй дене коштмо да мурым мурымо конкурс эртаралтын. Тудо Кугу Ачамланде сарыште Сенгымашлан 77 ий теммылан полеклалтын. 2-шо классыште тунемше-влак икымше верым сенен налынна. Анна Пидалина «Эн сай командир» тагасыште кумшо верыш лектын. Туныктышына Т.А.Конакован кугу таум ойлена.

Костя ШЕХУРДИН.
Шернур, Кукнур.

Поян тоштер

Энерсола школышто тунемше-влак Миклай Казаков лўмеш тоштерышке экскурсий дене миенна (снимкыште). Музей вуйлатыше Г.К.Сошина шочмо кундемдын уста шочшыжо-влак дене палдарен. Ожнысо тўрлө арверым 6рын онченна. Тоштерын вес

Фотом школ архив гыч налме.

пашаенже А.В.Архипов шўвыр, тўмыр нерген каласкален. Мыланна пералтен да шоктен ончыктен. Йоча-влак нине семўзгар-влак дене шокташ тунемаш кумлангыныт. Поян тоштерыш весканат каена.

Ксения БУТЕНИНА.
Морко район.

Российысе увер

3-17 ияш ўрыр-рвезе-влак, «Сад памяти» всероссийский сўрет конкурсыш ушныза. Пашам **1 июнь марте** колтыза. Тўрыс уверым vsekonkursy.ru сайтыште ончыза.

12-18 ияш ўдыр-рвезе-влак «Ярмарка профессий» всероссийский видеоролик конкурс эрталтеш. Видеороликым berezina@rgdb.ru адрес дене электрон почтыш **30 июнь марте** колтыман. Тўрыс увер – rgdb.ru сайтыште.

«Большая перемена» всероссийский конкурсыш 8-10-шо класслаште тунемше-влак ушнен кертыт. Йодмашым **10 июнь марте** колтыман. Тест ден заданий-влакым эртен, «Артек» тўнямбал йоча рўдериш путёвкым да тўрлө полекым сенен налаш лиеш.

Марий Элысе увер

27-29 майыште Йошкар-Олаште Ленин лўмеш тўвыра полатыште «Время талантов» усталык коллектив ден исполнитель-влакын тўнямбал фестиваль-конкурсышт эрталтеш. Тўрыс увер – time-talantov.ru сайтыште.

Роспотребнадзорын Марий Эл Республикысе управленийжын палемдымыш почеш, тений кенгежым республикыште **187 лагерь** пашам ышташ тўналеш. Тушто **21 тўжем** утла йоча канышаш да тазалыкшым пенгыдемдышаш.

Марий Элыште «Пушкин карте» программе дене тений **27,4 тўжем** билетым ужалыме. Самырык ег-влак Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет академический, М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театрыш утларак коштыт.

Шкем сенгышылан - корно

Школьник-влакын россиясе толкынышт эн чолга, эн ушан, эн уста йоча-влакым иктыш ушен манам гын, йонылыш ом лий, очыни. Теве Советский район Алексеевский школын 11-ше классыштыже тунемше Софья МАМАЕВА (снимкыште) шкенжым түрлө аланыште тергаш жапым муэш. Тудо «Школьная планета» йоча ушемын президентше.

Изи ошкыл – кугу сенгымаш

«Выбирай жизнь», «Весна 45 года», «Ликует светлый май» да ятыр моло конкурсышто сенгышыш лектын. Яра жапыште кушта, баскетбол, үстембал теннис, волейбол дене модеш, куржта-леш, мотор фотом ышта. Чыла вере ончылно лияш тырша.

лыкын шулдыр-жым

кумданрак шаралташ йөнм ыштен да туньктен. Ик ойым ушыштем эре кучем: «Лүдмьм, йогым, кокы-теланымашым се-нен кертше веле илышыште сенгы-машке шуэи».

Нине шомак-влак шонымашке шуаш полшат, – ойла чолга үдыр.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

– Ме РДШ-ын эртарыме чыла гаяк конкурсышто мастарлыкнам ончыкташ тыршена. Школьсо ик мероприятийыштат өрдыжеш огына код. «Смайлики» школ газетлан статьям возена, тудым сорастары-маште тыршена. Ұдыр-рвезе-влакым таза илыш-йўлалан кумылаңдена. Шке моштымашна дене моло-влакым палдарена, – ойла үдыр.

Софья чолга улмыж дене чылалан примерым ончыкта. «Это могу я! Со мной мои

– Школьник-влакын россиясе толкыныш т ончылно лияш, мастар-

Школ кумдык йылгыжеш

Ұдыр-рвезе-влак дене «Чистодвор», «Чистое село», «Экодежурный по стране» акцийлашке ушненна. Изирак класслаште тунемше-шамыч школ кудывечым үштыныт, школ йыр да стадионышто шўкым эрыктен-ныт. 5-11-ше класслаште шинчымашым погышо-влак

школ да Совет Ушем Герой С.Р.Суворов лўмеш садлам «волгыдемденит». Йоча-шамыч 5 мешак шўкым погеныт. Тыге 2 гектар мландым эрыктенит. «Ынде школ кумдык йылгыжеш», – ойлат тунемше-влак.

И.БОГДАНОВА.

Марий Турек, Косолап.

Сенгымаш

«В движении» всероссийский тревел-шоум иктешленит. Тушко ушнышо-влак ола, ял ден села-шамыч, шочмо кундемсе сьлне верла дене палдареныт. Йошкар-Оласе Бауман лицейын тунемшыже **Мария Лежнинан** пашажым ик эн сайлан шотленит.

Увер

Юл кундем федерал округысо самырык-влакын «iВолга» форумыштыжо жапым пайдалын эртарынет? Тугеже **26 май марте ivolgaforum.ru** сайтыште йодмашым пуэн шукто. Форум 21-29 июлышто Самара кундемсе Мастрюковский аланыште луымшо гана эртаралтеш. Форум Россиясе калык-влакын икоян улмыштан пөлеклалтеш. Тушко 16-17 ияш чолга үдыр-рвезе-влак погынат.

Фотом школ архив гыч налме.

Марий Турек район Нартас кыдалаш школышто «Эскада» йоча ушем пашам ышта. Тудын «Искорка» самырык пожарный-влакын дружиныже уло. Нуно изи йоча-влаклан пожар годым шкем чын кучымо нерген умылтарат, туньктат. Шукерте огыл «Искорка» дружине республикысе самырык пожарный-влакын конкурсыштышт 2-шо верым сенген налын. Всероссийский пожар обществен Марий Элысе пөлкажын пашаенже А.М.Королёва сенгымаш дене саламлен (снимкыште).

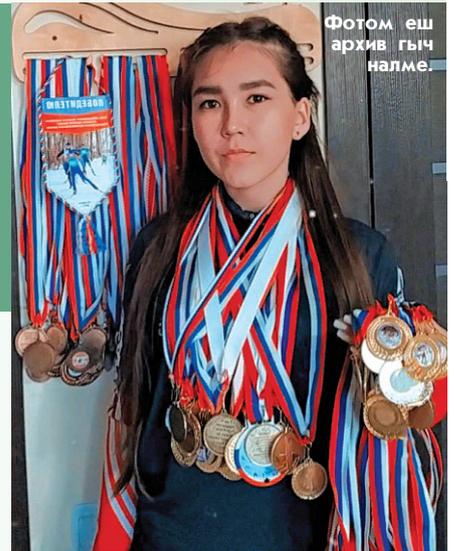
С.А.МИЛОЧКИНА.

Ечызе кенежымат ок кане

Лум шулен гынат, тале ечызе-влак канаш огыт шоно. Тыгай спортсмен-шамыч коклаште – 1-ше номеран Шернур школын 11-ше классыштыже тунемше Диана САДОВИНА (снимкыште). Кызыт ролик ече дене коштеш, куржталеш. Тудо 2-шо классыште шинчымашым погымыж годым спорт дене кылым кучаш тўналын.

Фотом еш архив гыч налме.

– Телевизор дене биатлонным ончаш йўратенам. Антон Шипулинын ече дене талын коштымжым, винтовко дене туран лўйкалымыжым брын да кугешнен эскеренам. Тудын гай тале спортсмен лияш шоненам. Шонымашке шуаш ача-авам да тренер Виталий Лаврентьевич Смоленцев полшенйт, – ойла ўдыр.

5-ше классыште тунем-мыж годым ече дене та-насымаште икымше гана сенен. Икымше медальым

налмыжым сайын шарна. Тылеч вара шукырак да шукырак «шортным» сенен налаш кумылжо лектын. Кызыт Дианан 100 наре медальже погынен. 2019 ийыште ече дене кугыенгын икымше разрядшым налын.

– Кажне таҥасымаш деч ончыч тургыжланем. Стартыште шогымо годым ишаланем ойлем: «Мый кертам, шке виемлан ўшанем». Тыге чонлан куштылгырак чучеш. Финиш дек лишемме тат эн чот келша. Трене-

ремын йўкшым колакат, ноймем мондалтеш. Ончыкылык ылышемым правам аралыше орган дене кылдынем, садлан спорт мьланем полша манын шонем, – ойла Диана.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Эре ончылно

Изи Какшан энгер серыште спорт ориентирований дене Йошкар-Олан первенствыже эртаралтын. Ме (снимкыште), Матвей Семенов, Марк Павлов, Юля ден Рома Афанасьевмыт, Азиза ден Александра Зайцевамыт, Артем Пектубаев, Даша Харитоновна да мый, Усола школын чапшым араленна. Шкаланна келшыше кужы-

тым ойырен, тергыме пунктлам писын кычал муаш кўлын. Моткоч тўткў лияш тыршенна. Азиза кокымшо верым сенен налын. Юля ден Александра кокымшо да кумшо лийыныт. Ме капкылнам кажне кечын шуарена да эре ончылно лияш тыршена.

Ксюша ХАРИТОНОВА.
Параньга район.

Сочи вокте- **Сенгымаш**
нысе Лоо посёлкышто 15, 17 да 19 ияш йоча да самырык-влак коклаште шахмат дене Российын первенствыже эртаралтын. Марий Элын чапшым Максим Волков арален. Кумшо верыш лектын.

Капкылым шуарат

Коркатово лицейыште тунемше-влак Морко посёлкысо «Олимп» ФОК-ыш бассейныш коштыт. Физкультурым туныктышо Е.А.Некрасован вуйлатымыж почеш тиде йон дене вич ий наре пайдаланат. Моштымашыштым иймаш дене районысо таҥасымаште тергенит. Тудо 6-шо номеран Морко школышто эртаралтын. Таҥасымашке 71 спортсмен ушнен. 3-4-ше класслаште тунемше-влак 25 метрыш ийыныт гын, 5-9-ше классла гыч ўдыр-рвезе-влак – 50 метрыш. Сенгыше-влаклан пўлекым кучыктенит.

В.СМИРНОВ ямдылен.
Морко район.

Фотом школ архив гыч налме.

Тўналгы-
шыже –
1-ше лашты-
кыште.

Тичмаш еш – Йочалан пиал

Фотом еш
архив гыч
налме.

– Ача – суртышто оза, ава – порылыкым, ласкалыкым кучышо суксо. Нуно икте-весеылан эртерен, ик ойыш шуын илат гын, ешыште порылык эре озаланаш тўналеш, – Дина Валентиновна тыгай шомак-ла дене ешыж нерген каласкалаш тўнале. Тудо Павасола школын вуйлатышыже, физкультур урокым вўда. Пелашыже Алексей Фидарисович школышто ачалыме пашам шукта.

– Ме коктынат школышто пашам ыштена. Кажне икшывын койыш-шоктышыжым пален, кўлан полыш кидым шуялташ кўлмым шижына. Йочалан йолташ, ойым

пуэн, кылыштын моштышо ака але иза семын лияш тыршена. Сандене мемнан кум икшыве огыл, шукырак улыт манам гынат, йоңылыш ом лий, шонем, – шыргыжын ойла суртоза.

Ача-ава марий калыкын тў-выраже, йўлаж дене икшывышт-влакым изинек палдарат, кидпашалан шўмандат.

Кугурак ўдырышт – Инесса ден Илесса – йыгыр улыт. Тўжвал тўсышт дене икгай койыт гынат, шонымашышт тўрлў.

– Кидыште парнят икгай огыл. Инесса чолгарак гын, Илесса ласка. Туге гынат, ик шонымашыш писын шуыт, – ойла самырык ава.

Ўдыр-влак Павасола школын кудымшо классыштыже тунемыт. Школысо да районысо конкурслаште мастарлыкыштым ончыклат. Биологий, физкультур предметла дене олимпиадыште уш-акылыштым да чолгалыкыштым тергат. Ялысе клуб пеленысе «Сюрприз» ансамблын чолга участныкышт улыт.

– Мураш, кушташ чылан йўратена. Кажне пайремым, йўлам шуктен, сылне сем почеш эртарена. Пелашемын ачаже – тале гармоньчо. Изам Роман Тимиршинович Мусагитов – мурызо. Усталык шўлыш ешыштына эре озалана, – ойла Дина Валентиновна.

Мирослав ты школын ко-кымшо классыштыже туне-

меш. Ачаже пелен чыла пашалан кумыланеш. Суртозан кидше шўртнў. Пўртым, мончам шке шонымыж семын чонен. Эргыж дене коктын шулдыран йолташ-влаклан шырчык омартам кажне ийын ыштат. Кызыт тушко кайык-влак илаш пуреныт.

– Шочмо кундемын сўрал верлажым ончен кошташ, пўртўсышты канаш келша. Энер воктене лияш йўратена. Мирослав ден Алексей колым кучаш кумылан улыт (снимкыште). Яндар южышто шолтым кол шўр деч тамле нимо уке. Тыште чон кана, вий ешаралтеш, – ойла Дина Валентиновна.

Гараевмыт спортлан шўман улыт. Куштылго атлетике дене марафоншы кажне ийын ушнат. Сенгыше радамыш лектыт.

– Йоча-влак мемнан эртертышна, ончыкылыкна улыт. Нунын шинчаончалтышышт куан дене темеш – мемнан чонна юрла. Сеңымашыш шуыт – пўрля йывыртена. Ме кум пачаш пиалан улына, – ойлат ватемарий.

Е.ИВАНОВА.

Поян улам

Мый шкемым поянлан шотлем: кок акам да ик изам улыт. Нунын дене пўрля эре весела, онай. Тунемаште полшат, пашалан туныктат. Кеч-могай йодыш дене нунылан эртерен кертам. Вашкылна умбакыжат пенгыде лиш, шонем.

Таня КУВШИНОВА.
Волжский, Сотнур.

Авай дене пўрля

Авам Татьяна Викентьевна школышто тунемше-влаклан тамле кочкышым ямдыла. Кызыт Купсола школышто пашам ышта. Мўнгыштў тўрлў йўрвар дене мемнан куандара. Диана акамым да мыйым мастарлыкшылан туныкта. Перемечым, подкогылым мыят ыштен моштем. Тау, авай!

Даша СОШИНА.
Морко, Купсола.

Фотом еш
архив гыч
налме.

Могай лүмет - тугай илышет

Ожно, йоча шочмеке, азам суртыш кондымо, мончаште мушмо да лүмым пуымо йўла-влакым шотыш налыныт. Кажне йўла ойыртемайтше лийын. Кугезе кочакова-влак нуным радам дене шуктеныт. Кызыт нине йўла-влак мондалтыныт. Звенигово район Нуктыж тўвыра пōрт вуйлатыше, писатель Е.А.Юнусова самырык тукымым марий калык йўла дене палдара. «Куткыеш» кружокым (снимкыште) чумырен. Тушко 15 йоча коштеш. Каникул жаплан кочакова-деке уналыкеш толшо ўдыр-рвезе-влак нунын деке ушнат. Йоча-влак марий йўлам сценыште модын ончыктат. Мутлан, йочам мончаш пуртымо йўла нерген «Монча Кува, Монча Кугыза» йомак гыч пален налыныт. Йомакым Е.Юнусова калык йўла негызеш возен.

– Ожно мончаште йочам коваже мушкын. Тидын годым аза могай кечын шочын, туге лүмден ойлен. Изарнян шочшым Изерге, кугарнян Кугерге, шуматкечын шочшым Шуматманын. Тиде лүм ик жаплан пуымылан шотлалтын. Ўдырым мушмо годым эн ончыч шўргыжым ниялтен.

Фотом кружокын архивше гыч налме.

«Мотор чуриян, марлан каяш йōршō лийже», – манын. Эргым туп гыч мушкаш тўжалын. «Армийыш каяш, шоҥго ача-авам ончаш йōршō лий», – пелештен. Чер да шинчавочмо деч аралаш манын, вўдышкō ший оксам пыштен. Куэвынык дене пералтен. Мушкыш олмеш меж лийын, – ойла Елена Андреевна. – Монча Кува ден Монча Кугыза мончаште оза

улыт. Марий калык тидым пала да ожнысек нунлан тауштен ила. Сандене кызытат мончаште пелештыме мутым кучылтыт. Мутлан, шокшым шуымо годым «Ош Кугу Юмо, Монча Кува, Монча Кугыза, тендан лүмеш шокшым пуэм, тазалыкым, эсенлыкым, уш-акылым, перкелыкым йодам» маныт.

Монча деч вара эрге йочам

ачажын тувырешыже пўтыралыныт гын, ўдырым – аважын але коважын тувырешыже. Пōртыш пуртымо деч ончыч аважын малыме кўпчык гыч пуным луктын, мардеж почеш колтеныт. «Пыстылла куштылгы илыже», – маныныт. Шепкасе кўпчыкым ачажын тувыржо гыч ургеныт, матрасым – аважын тувыржо гыч.

Азам мōнгō кондымеке, тудлан вес лүмым пуэныт. Ты кечын чыла родо-тукымым ўжыныт. Тўрлō лүмым темленыт, но шукыж годым тидым карт кугыза шуктен. Тудо, шортшо азам кидышкыже налын, лүм-шамычым ойлен. Могай лүм деч вара шортмым чарнен, тугайым коденыт. Южо вере конгаш киндым пыштыме годым кажне сукурлан лүмым пуэныт да эн сайын чеверген кўшым онченыт. Йочан шочмо кечын суртыш могай лўман ег эн ончыч пурымат шотыш налыныт. Айдемын пўрымашыже лүм дене кылдалтын маныныт. Сандене лүм келшыше лийже манын тыршеныт.

Е.ИВАНОВА.

Россий Федерацийысе цифровой виангаш, связь да массовый коммуникаций министерствын окса полишыж дене лукмо.

Марий семўзгар

Шун шўшпык кайыкым ушештара. Кугытшо денат шўшпык гай. Но тудын лүмжō кайык дене кылдалтын огыл, «шўшкаш» мут гыч лектын. Тудым йошкар шун гыч ненчат. Тачысе кечын тиде семўзгарым модыш семын утларак кучылтыт. Тудын диапазонжо изи улмылан кōра чыла марий семым шокташ оклий. Кайык йўкым, йоча мурылан семым лукташ утларак келшен толеш. Иктаж-могай йўлам шуктымаште шагал ужына. Мордва икшыве-влак ожно Уярня годым шун шўшпык (кевонь тутушка) дене кайыкым ўжыныт. Калык эмпызе-шамыч, вичкыж-вичкыж йўкым луктын, осал вийым поктеныт.

«Окна ончылно – сад-пакча»

Тыгай конкурс Йошкар-Оласе 34-ше номеран «Улыбка» йочасадыште кажне шошым эртаралтеш. «Василёк» кыдалаш группыш коштышо йоча-влак дене изирак пакчам окна ончылно кельштарышна (**снимкыште**). Мемнан деке ача-ава-влак ушнышт: сад-пакчанам у кушкыл-шамыч дене пойдарышт. Конкурс гоч икшыве-влак түрлө кушкыл, нуным куштымо, вўдым шавыме нерген пален налыч. Шымлыме пашалан шўмангыч. Тўнжў: пырля ыштыме сомылын сенымашке шуаш полшымыжым улышышт.

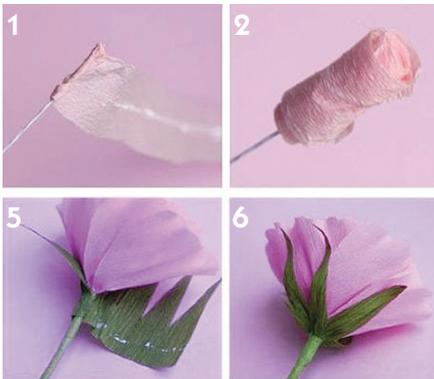
Е.И.ТОКПАЕВА.

Фотом йочасадын архивше гыч налме.

Мастар кид

Гофрированный кагазым кучылтын, пионим ыштыза.

Йоратыме сомылем

Мый бисер дене түрлө сўрастарыме арверым ыштем. Тиде кидпашалан 2020 ийыште шўманынам. Авамлан 8 Март кечылан мотор шўйшерым ыштен пўлекленам. Тудлан пеш келшен.

Ульяна ФЁДОРОВА.
Марий Турек, Арбор.

Рекламе.

МАЙАТУЛ-2022
АГА МАЙ

Республика Коми О.Уляшев
С.Горчакова

27 СЕРЕБРО ЛЬНА
18:00 Эзысь шабді
Лирическая комедия 12+

Удмуртская Республика Ю.Поспелова

28 МОЙ ДЕД ГОВОРИЛ...
15:00 Шуылоз вал песьтае...
Sound-драма 16+

Республика Карелия С.Пелтола

28 В САПОГЕ У БАБКИ ИГРАЛ ФОКСТРОТ
18:00
Драма на финском языке 12+

ШКЕТАН ТЕАТР

Ломбо пеледалташ тўнжалмек, паренге шындаш лек.

Калык пале.

Янлык илем

Ик каныш кечын еш дене Озагысе зоопаркышке экскурсий дене миенна (**снимкыште**). Тушто 145 түрлө янлык ила. Тышечын 27 янлыкым Йошкар книгашке пуртымо. Мый янлык-влакым йўратем. Маймылым, гориллым, бегемотым да крокодилым ўрын онченам. Лев, леопард да гепард тушто илат. Южо янлыкшым икымше гана ужныам. Зоопаркын шке правилже уло. Мутлан, янлык-влакым пукшаш, лўдыкташ, клеткыш түрлө арверым кышкаш огеш лий.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко, Коркатово.

Фотом еш архив гыч налме.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: **Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Кугарня» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.**

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

Юлианна ИВАНОВА.
Звенигово,
Кужмара.

Дарина ПИРОГОВА.
Шернур посёлко.

Ульяна СОЛОВЬЁВА.
У Торъял посёлко.

Эмилия КОПАЕВА.
Морко, Шордёр.

Маскайглан самолётшым шындаш полшыза.

Могай кайык?

Йоча-влак, те ик онай кайыкым паледа? Тудо пырысын, пийын, айдемын, моло кайыкын йүкыштым луктын кертеш. Тиде шулдыран йолташ шем тусан. Телылан шокшо элышке чонештен кая, шошылан угыч портылеш. Тудым кид гыч кочкаш туныкташ лиеш. Палышда? Чын, тиде шырчык.
Илья АНДРЕЕВ.
Кужэгер,
Тошто Йүледёр.

Пунктир линий-влакым ушен сүретлен пытарыза.

Йоча-влак, могай кайык-шамыч улыт, палышда! Нуным чиялтыза.

Задаче

Ик пасушто – 501 гектар мланде. Тушеч 350 гектаржым куралме. Мыняр гектар тукыдым?

Ситыдыме цифр-влакым шынден, пример-шамычым шотлыза.

$8 + 6 = 8$	$4 + 8 = 8$
$3 + 8 = 8$	$9 - 8 = 8$
$8 - 8 = 5$	$8 - 2 = 6$

Мыскараче Метрий

«М» буква дене

– Майыште Москош мийышым. Моторлыкшо мочол?! Метрошто, Моско мучко марий мурым мурышым. Мыйым Москошто «МММ» маныт, – моктана Метрий.
– Мо? Могай «МММ»?
– М – мый, М – Моркиялысе, М – мурызо.
– Мом моктанет? Моктымо муретым Майруклан муро, – мыят мыскараланем.
Ме мурым мурен моштена. Мурыштына – марий мландын моторлыкшо.

Ўмылкаштым муза.

«Русская словесность» кружокын енге-влак.
Волжский, Сотнур.

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.